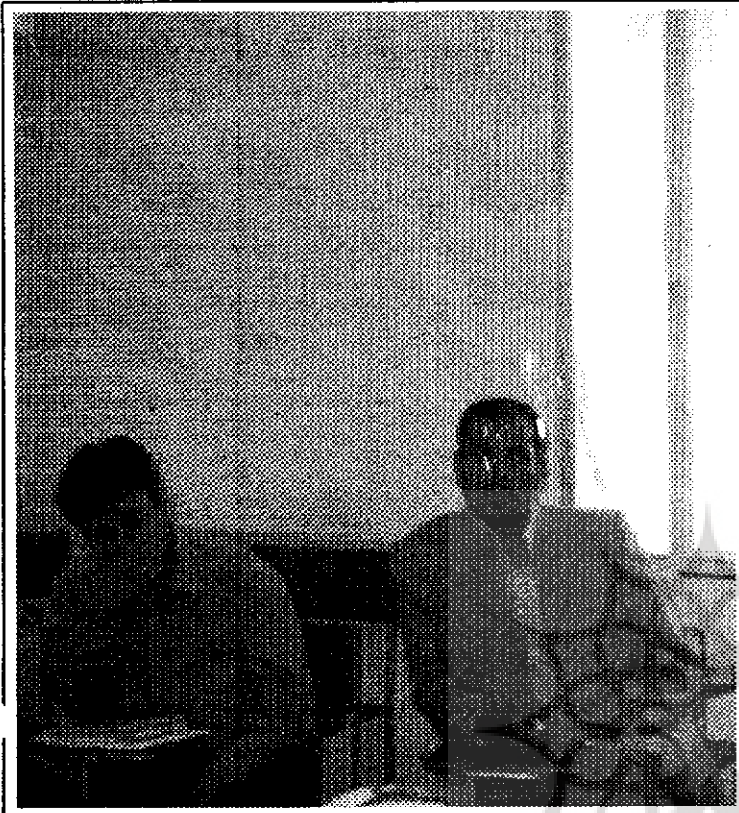

جوانان ، سختی‌ها ، چالش‌ها ، ساز و کارها

گزارشی جامع در زمینه‌ی مسائل فرهنگی و اجتماعی جوانان

- ✓ میهمانان میزگرد: دانشجویان رشته‌ی روزنامه‌نگاری مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه‌ها
- ✓ تاریخ تهیه‌ی گزارش و برگزاری میز گرد: ۱۳۸۲/۳/۲۱
- ✓ مکان تهیه‌ی گزارش: دانشکده روزنامه‌نگاری مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه‌ها - تهران
- ✓ شرکت کنندگان در میز گرد به ترتیب حروف الفبا، خانم‌ها و آقایان:
 - ۱- برنا - سیروس
 - ۲- ذلکی - رضا
 - ۳- زمانی - محبوبه
 - ۴- ستاری - پروانه
 - ۵- سادات منصوری - مهتاب
 - ۶- شاکری - شهربانو
 - ۷- کاظم نژاد اصل - اسماعیل
 - ۸- محمدی - علی
 - ۹- نودری - مراد
 - ۱۰- هماهنگ کننده میز گرد: ثوبا مجد
 - ۱۱- بررسی و تنظیم کننده گزارش: بخش اجتماعی و فرهنگی مجله‌ی فردوسی
- توضیح: مجموع گزارش و مصاحبه‌های ضبط شده بر روی نوار در آرشیو مجله‌ی فردوسی نگاهداری می‌شود.
- به منظور آگاهی بیشتر از عقاید، افکار و نظر جوانان امروز ایران در ارتباط با بحران‌های موجود مانند: بی‌کاری ، بی‌عدالتی‌های اجتماعی ، فساد اداری ، رشوه خواری ، رانت خواری ، اعتیاد ، تحصیل ، ورزش ، تفریح ، سرگرمی ، تبعیض ، روابط دختر و پسر و
- گزارش مگر فرهنگی و اجتماعی مجله‌ی فردوسی با تعدادی از دانشجویان رشته‌ی روزنامه‌نگاری مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه‌ها در یک میزگرد مصاحبه‌ای به عمل آورده است که از نظر خوانندگان می‌گذرد. در این گفت‌وگو بسیار صمیمانه با تعدادی از جوانان فرهیخته، تحصیل کرده، دانشجوی و خردورز سعی شده است به سختی‌ها و چالش‌های موجود در جامعه‌ی امروزی ایران اشاره شده و سازو کارهای مناسبی ارائه گردد. شاید این گفت‌وگو سرآغازی باشد برای آن گروه از جوانان ایران زمین که خود را شریک غم و شادی‌های سرزمینشان می‌دانند و مایل هستند با شرکت در میزگردهای جوانان نظرها و پیشنهادهایشان در مجله‌ی فردوسی منعکس شود.

* * * *

بنابراین ما در نظر داریم چنان چه مانعی در سر راه پیش نیاید، با استناد به گزارش‌های زنده، و مستند، با جوانان، خردورزان، دانشگاهیان، دانش‌آموخته‌گان و افراد عادی جامعه به بررسی تنگناهای اجتماعی پردازیم. با استناد به اصل سوم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران که می‌گوید:

«دولت جمهوری اسلامی ایران موظف است برای نیل به اهداف مذکور در اصل دوم، همه امکانات خود را برای امور زیر بکار برد؛»

۱۲-.....»

۲۵- بالا بردن سطح آگاهی‌های عمومی در همه زمینه‌ها با استفاده صحیح از مطبوعات و رسانه‌های گروهی و وسائل دیگر.

و همچنین اصل ۱۷۵ که بر آزادی انتشارات تاکید دارد، سعی خواهیم کرد تا جای ممکن سلسله گزارش‌های اجتماعی را همراه با ساز و کارهای پیشنهادی مناسب ارائه نماییم.

با این امید که این گزارش‌ها مورد توجه عموم مردم و دولت مردان قرار گیرد تا شاید راه کارهای بهتری برای حل نابه‌سامانی‌های موجود جامعه پیدا شود.

ما دومین کشور جهان از نظر بی‌کاری هستیم. می‌گویند آمار بی‌کاری در تهران ۱۶٪ است در حالی که به نظر من اگر آمار بی‌کاران تهران و شهرستان‌ها جمع شود این رقم به ۳۰٪ می‌رسد. به نظر من اگر دولت مردان ما در مقاطعی مشخص یک ذره حواسشون را جمع کرده بودند، الان ما با این مشکل حاد روبه‌رو نمی‌شدیم!

محبوبه - زمانی: « به نظر من این که بی‌کاری وجود داره و یا وجود نداره جای بحث نیست. بی‌کاری وجود داره و همه می‌دانیم که تا کجا پیش رفته و تا کجا هم پیش خواهد رفت. حالا ما باید چه گونه چاره‌اندیشی کنیم که بی‌کاری حل بشه. شعار می‌دیم که جوان باید خودش فعالیت بکنه و خودش باید بره دنبال کار. انصافاً در نجایی که جوان علاقه‌مند بوده و به سختی‌پی‌گیری کرده، بی‌کار نمونده. به عنوان نمونه خودم این تجربه را گذرانده‌ام. نمی‌خوام شعار بدم. چون مطمئنم شعار هیچ فایده‌ای نداره. موضوع این جا است که ما چه کار بکنیم که بی‌کاری را حل بکنیم؟ بحران بی‌کاری هست و باید چاره‌اندیشی کنیم. در نخستین گام باید جلوی چند کاره‌ها را گرفت و از رشد افراد چند کاره جلوگیری کرد. این چند کاره‌هایی که دارن توی کشور رشد می‌کنند و هر روز هم مانند باندهای مافیایی مراکز جدیدی را زیر نفوذ خود در میارن و همه‌جا پراکنده می‌شن باید کنترل شده و زیر ذره بین قرار گیرند.»

«وقتی با این آدم‌ها رو به رو می‌شی و ازش می‌پرسی کارت چیه؟ ده تا کار برات تعریف می‌کنه. نگاه کن! این ده تا کار باید بین ده نفر آدم بی‌کار تقسیم شود. هیچ کس قدرت انجام ده کار مختلف را به شکل مطلوب نداره. اگر چنین اشخاصی ادعا کنند که این ده شغل را به بهترین نحو انجام می‌دهند و از عهده وظایف محوله‌ی شغل‌های ده‌گانه بر می‌آیند، دروغ می‌گویند. برای این که اگر یک شخص به جای ده تا کار انرژی خودش را صرف یک کار بکنه و همه‌ی فکرش را روی شغل اصلی‌اش متمرکز کند،

نخستین مطلب چکیده‌ای است از یک گزارش جامع در میزگرد دانشجویان رشته‌ی روزنامه‌نگاری مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه‌ها در ارتباط با موضوع **جوانان، سختی‌ها، چالش‌ها، ساز و کارها**

گفتار یکم: می‌گویند میزان بی‌کاری در جامعه بسیار زیاد است. نظر شما در این مورد چیست؟

رضا - ذلکی: « با بسم الله جلسه را شروع می‌کنیم. نخستین موضوعی که باید جوان امروزی ایران در نظر داشته باشد این است که ما ببینیم دیدگاه جامعه نسبت به جوانان چیست؟ جوانی که ما بهش نگاه می‌کنیم و در باره‌اش صحبت می‌کنیم آیا یک انگل است؟ یک مشکل است؟ و یا یک فرد عاصی؟ که نمی‌تونه جوان یک فرد عاصی باشد. چون یک جوان به اقتضای جوانیش نشاط، نیرو و انرژی داره که اگر به این انرژی توجه بشه و به آن جهت داده بشه، می‌تونه در خیلی از مسائل جامعه، محرک خوبی باشد. به خاطر همینکه از نظر سیاسی جوان‌ها را افرادی رادیکال معرفی می‌کنند. این در خصوص جوانان، ولی در مورد جوان امروز ایران: نه کار مناسبی داره. نه تفریح سالمی می‌تونه داشته باشه. من هفته‌ی پیش به چند شهر سفر کردم. واقعاً دل آدم برای جوان‌ها می‌سوزه. هیچ راهی ندارن. حتی نمی‌تونن از یک خیابان بالا و پایین برن. یک خیابون ۲۰۰ متری را باید مرتب برن بالا، بیان پایین. وقتی این کار را تکرار می‌کنن. بهشون تذکر داده میشه که دوباره از این خیابون بالا و پایین نرن و خیلی بدتر از این‌ها این در خصوص شهرستان‌های ما. جوان‌های شهرستانی هم کار ندارن. عین مراکز استان‌ها و تهران و شهرستان‌های پر جمعیت نیستن که بتونن جایی برن و تفریحی داشته باشن. شهرستانی‌ها این مسئله را دارن.»

« من یک روزنامه‌نگار و پژوهش‌گر هستم. در سال ۷۸ در کنکور سراسری و بسیاری جاهای دیگر پذیرفته شدم، اما ادامه ندادم. از سال ۶۰-۷۰ جمعیت ایران تقریباً دو برابر شد و آن هم به این علت بود که ایران در جنگ بود و مسئولان مملکتی با پیش گرفتن سیاست‌های تبلیغی، خانواده‌ها را تشویق می‌کردن بچه دار بشن. این باور در جامعه پا گرفته بود که اگر خانواده‌ای مثلاً چهار تا بچه داشته باشد، چهار تا سهمیه به کوپن‌هاش اضافه می‌شه و همین طور سهمیه‌ی اداری‌اش بیش‌تر می‌شد و امتیاز می‌گرفت. با سیاست تشویقی دولت جمعیت ایران افزایش پیدا کرد، بدون این که در نظر گرفته بشه که این جوان‌های تازه ازدواج کرده مسکن می‌خواهند، کار می‌خواهند و ازدواج مخارج دارد و هزار و یک مسئله‌ی دیگر که یک جوان با آن رو به رو است. سیاست آن روز مملکت این بود که بر تعداد جوانان مملکت اضافه بشه و حالا این اتفاق افتاده است. وقتی تعداد ما زیاد شده، بی‌کاری در اوج قرار گرفته است. آمارها می‌گویند

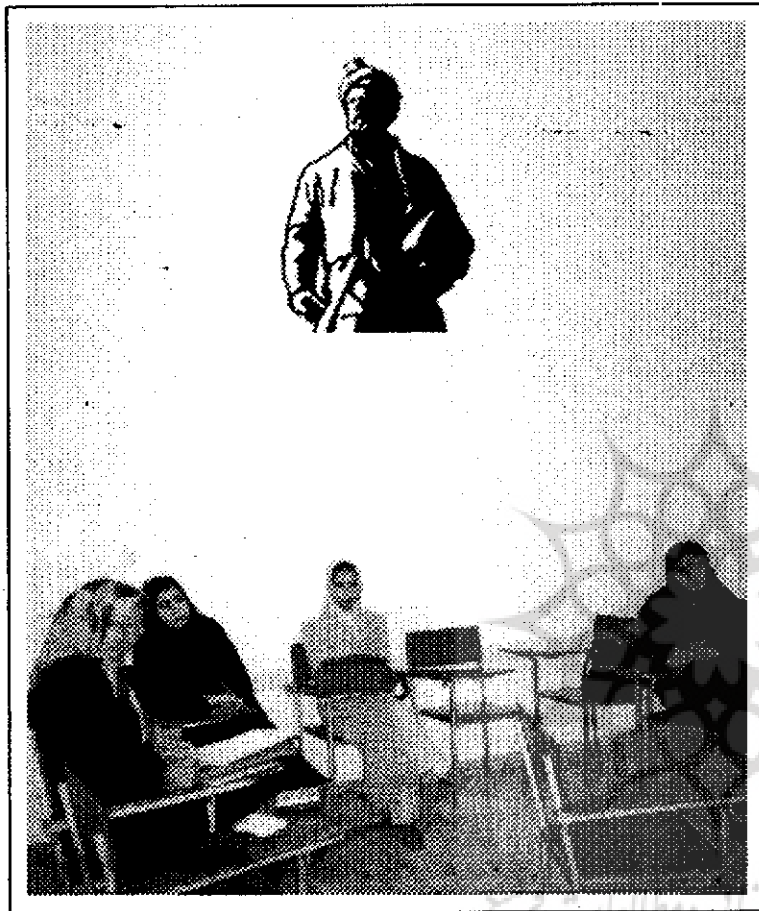

صفحه ۱۹

دنيا اين موضوع مشكل افرين شده است.

محبوبه - زمانی: «اصلاً چنین نیست. در تمام دنیا و یا حتی در همین کشور خودمون ایران، چنان چه دارای یک شغل مشخصی باشید و تمام وقت مفیدتان را برای ارتقای آن شغل صرف کنید، دیگر وقتی برای شما نمی ماند که به کارهای دیگر برسید.»

به راحتی می تونه حتی تا ۱۸۰ درجه به میزان شایستگی کارش اضافه کند. بنابراین ایده آل های ما همیشه می تونه فراتر از ایده آل هایی باشه که در اختیار مان هست !!!

رضا - ذلکی: «من اصلاً درست نیست اینو بگم. پدر من فوق لیسانس علوم انتظامی داره. در سال ۱۳۵۷ مدرکش را گرفته و الان بازنشسته است. کل حقوق بازنشستگی پدرم ۱۵۰/۰۰۰ تومان است، اجاره مسکن ما، ماهی ۲۰۰/۰۰۰ تومان است. خوب نمی تونه زندگیشو با اون حقوق بازنشستگی ش جور کنه، پس چه کار کنه؟ آگه چند جا کار نکنه پس چطور می زندگیشو بچرخونه؟»

محبوبه - زمانی: «این موضوع به جای خودش، برگردیم به اصل مطلب. نگاه کنید: من اعتقاد دارم که یکی از مشکلات بسیار حادی که گریبان گیر جامعه ی ما شده است، مسئله ی آدم هاییه که چند تا کار دارن. اگر اشتباه نکنم حتی قانونی به تصویب مجلس رسید که آن هایی که دو تا کار دارن نمی تونن نماینده مجلس بشن. آقای خاموشی رامن قشنگ یادمه وقتی شغل هاش را ردیف می کرد، در آن واحد چند تا شغل داشت.»

رضا - ذلکی: «چند تا کار متفاوت نداشت. ممکنه چند تا ماموریت مختلف به او واگذار شده بود.»

محبوبه - زمانی: «مگر شما میتونید چند تا کار داشته باشید؟ شما خودتون حاضرید مثلاً ده تا، سه تا و یا دو تا کار را با هم انجام بدین و بابتش حقوقی دریافت نکنین؟ این اصلاً امکان پذیر نیست.»

رضا - ذلکی: «من همین الان تو چند تا نشریه کار می کنم فیش حقوقی هم ندارم.»

اگر برسید چرا، جواب میدم. اگر بخوام فقط برای یک موسسه کار کنم، حقوق من حتی جواب هزینه ی کرایه ی رفت و برگشتم را نیز تامین نمی کند. من با نظر شما که می گوئید داشتن چند شغل برای یک نفر باعث بی کاری دیگران می شود اصلاً موافق نیستم. اگر ما و پدرانمان چند کاره نباشیم، اصلاً نمی تونیم زندگیمان را تامین کنیم.»

محبوبه - زمانی: «این بر می گردد به توزیع نابرابر درآمدها. سرمایه های فراوانی در کشور ما خوابیده اند و یا سرگردانند. من فکر می کنم آقای زمانی جای علت و معلول را اشتباه گرفته اند. بی کاری، هم می تونه علت باشه و همه معلول. اگر بی کاری علت باشه، معلول آن مدیریت ضعیف جامعه است. همین بی کاری ممکن است بی آمدهای خطرناکی به دنبال داشته باشد. در هر یک از بحران های اجتماعی باید به حواشی آن هم توجه شود. من می گویم این پدیده نامیمون چند کاره بودن و چند شغل داشتن چرا به وجود آمده است؟ و حالا که وجود دارد چه گونه باید با آن برخورد کرد و راه کارهای علمی و منطقی آن چه گونه باید باشه؟»

علی - محمدی: «بحران بی کاری تنها در ایران وجود ندارد. در تمام نقاط

مختاب - سادات منصوری: «من اعتقاد دارم برای وارد شدن در این بحث ابتدا باید بی کاری را تعریف کنیم. یعنی یک آدم بی کار چه ویژگی هایی داره؟ و آدم شاغل چه خصوصیتی داره؟ آیا منظور از داشتن کار فقط کسب درآمده؟ یا این که کار کردن نوعی گذران وقت فراغته؟ شرایط جنسی، جغرافیایی، مکانی، زمانی، تخصص، تحصیلات و میزان نیاز به کار باید در موضوع بی کاری در نظر گرفته شود و تمام این پارامترها باید طبقه بندی شده و سپس مشکل بی کاری مورد ارزیابی قرار بگیره.»

رضا - ذلکی: «عامل اصلی بی کاری در سرزمین ما انباشت ثروت و سرمایه در یک جا است. قراردادهای اجتماعی می گویند هر کسی که بالاتر از ۱۵ سال داشته باشد و در چرخه ی تولید نقشی نداشته باشد، در جمع بی کاران قرار می گیرد. تولید همیشه مادی نیست. کسی که تولید علم و دانش می کند، نیز کار دارد و در گروه بی کاران قرار نمی گیرد.»

محبوبه - زمانی: «من می گویم باید توجه بکنیم که بحران بی کاری چه فجایع شومی در جامعه به وجود می آورد. بی کاری برای هر کسی مشکل

بتر از ما از این بحران اطلاع دارند. و اگر می‌خواهیم به خوانندگان مجله‌مان بگوییم که هشیار باشند و با ایجاد بازار کار و تولید، دیو سرکش بی‌کاری را مهار کنند، باید بگوییم که یکی از مشکلات اساسی ما این است که عرق ملی در بین ما بسیار ضعیف است. اگر ما عرق ملی داشتیم، هیچ وقت سرمایه‌های این مملکت را به خارج نمی‌بردیم و در همین جا در راه تولید و ایجاد بازار کار به کار می‌انداختیم و بسیاری از بی‌کاران را در همین جا به کار می‌گرفتیم.

همیشه سرمایه‌ها پولی نیستند، بعضی وقت‌ها این سرمایه‌ها علمی و فکری می‌باشند. فرار مغزها یکی از این موارد است. در یکی از برنامه‌های زنده تلویزیونی برون مرزی که از آمریکا و از ایالت ویرجینیا پخش می‌شد تعداد ۳۰ نفر از مهاجران مبتکر و فعال برخی از کشورها را در سالی جمع کرده بودند. ۲۵ نفر از این تعداد ایرانی بودند و شگفت این که در بین این ۲۵ نفر ایرانی یک معلم بازنشسته حضور داشت که توانسته بود در آمریکا شرکتی رایانه‌ای دایر کند و ۱۲۰ نفر کارمند را به کار بگیرد و درآمد چند میلیون دلاری کسب کند.

در داخل کشورمان از این گونه استعدادها کم نداریم، اما متأسفانه از آن‌ها استفاده نمی‌کنیم و امکاناتی در اختیارشان نمی‌گذاریم. همین امر بر دامنه‌ی بی‌کاری می‌افزاید. نتیجه می‌گیریم کسانی که مهاجرت می‌کنند حق دارند. اقتصاد ما مشکل دارد. وقتی سرمایه‌گذاری بشود، بی‌کاری کاهش پیدا می‌کند، ما باید در زمینه‌های مختلف سرمایه‌گذاری کنیم.

ادامه در شماره آینده

آفرین است. آدم پول دار اگر بی‌کار باشد، بطالت و تن پروری و بی‌بند و باری و فساد را در جامعه رواج می‌دهد و اگر آدم فقیر بی‌کار باشد، فقر، تنگ دستی، نابه‌سامانی‌های اجتماعی و فساد را گسترش می‌دهد. بی‌هدف زندگی کردن و بی‌برنامه‌بودن نیز نوعی بی‌کاری است. در عین حال از نظر من کار مفید کاری است که درآمد زا باشد. کار داخل خانه نمی‌تواند آمار بی‌کاری را کاهش دهد. کار کردن جنبه‌ی روانی دارد و به انسان نوعی شخصیت و وجهه می‌دهد و از نظر روانی او را راضی می‌کند. بسیاری از نابه‌سامانی‌های روانی در اثر اشتغال به کارهای مفید مداوم می‌شوند.

سیروس - برنا: اگلی صحبت کردن در مورد بی‌کاری، مثلاً بی‌کار کسی است که از تخصصش استفاده نمی‌شود و یا نمی‌کند، بی‌کار کسی است که نمی‌تواند معیشت خانواده‌اش را تأمین کند، تمام وقت است، نیمه وقت است و مشکل بی‌کاری را حل نمی‌نماید. در زمینه‌ی بی‌کاری سه مقوله‌ی عمده را باید در نظر گرفت:

۱- بررسی ریشه‌ها و عوامل بی‌کاری در ساختار سیاسی و اقتصادی جامعه چیست؟

۲- باید به این نتیجه برسیم، حالا که با بحران بی‌کاری رو به رو هستیم، بی‌آمدها و عواقب این بی‌کاری کدامند؟ و چه تاثیر مخربی روی روند اداره جامعه می‌گذارند؟

۳- اهمیت بی‌کاری مورد بررسی قرار گیرد. آیا در شرایط فعلی مملکت ما، بی‌کاری در صد الویت‌های کشورمان قرار دارد؟

رضا - ذلکی: به اعتقاد من نوعی ریشه یابی فرهنگی نیز باید در مورد بی‌کاری انجام شود. به باور من برخی از علت‌های موجود برای گسترش بی‌کاری در جامعه‌ی ما کاذب هستند. تقریباً تمام جوانانی که به دانشگاه راه پیدا می‌کنند و سپس دانش آموخته می‌شوند، به دنبال کار عملی نمی‌روند. همه می‌خواهند پشت میز بنشینند و به مقامات اداری برسند.

محبوبه زمانی: به اعتقاد من به سه مورد مطرح شده آقای برنا در مورد بی‌کاری مورد چهارمی نیز باید اضافه شود. آن مورد چهارم این است: راه‌کارهای جلوگیری از بی‌کاری چیست؟ راه‌کارهای آن بسیار روشن هستند و می‌توان گفت که مسئولین ما به خوبی از علت‌های بی‌کاری آگاه هستند. من می‌گویم به جای پرداختن به کلی‌ها باید راه‌کارهای حل این بحران را جست و جو کرد.

سیروس - برنا: به باور من یک سری مشکلات اساسی بنیانی و «ساختاری جهان سومی» که در چهار حوزه اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی خودنمایی می‌کنند باید با دقت مورد بررسی قرار گیرند.

رضا - ذلکی: من می‌پرسم این موضوع بی‌کاری اصولاً چرا مطرح شده است؟ اگر منظور ما از مطرح نمودن بی‌کاری این است که این مباحث به گوش مسئولان مملکتی برسد، به اعتقاد من آن‌ها از طریق مشاورانشان خیلی